

OKO U TROUGLU

PLEJADE

* * *

BIOGRAFIJE SLAVNIH MISTIKA

IZRAEL REGARDIJE

OKO U TROUGLU

UREDNIK DRAGAN PARIPOVIĆ

Beograd
2010

Naslov originala: „The Eye in the Triangle“
Israel REGARDIE

© Copyright na prevod za Srbiju:
Babun

Izdavač:
Babun

Prevod: Viktor Radun

Redaktura: Dragan Paripović

Štampa:
Lukaštampa

Prvo izdanje
Beograd 2010

ISBN 978- 86-83737-66-6

SADRŽAJ

Predgovor	7
PRVI DEO: ČOVEK	
1. Alister Krouli	17
2. Frater Perdurabo	42
DRUGI DEO: NEOFIT	
3. Zlatna Zora	59
4. Pobuna	82
5. Prolog	95
6. Inicijacija	112
7. Ja sam srce...	136
TREĆI DEO: MAGIČAR	
8. Meksiko	163
9. Cejlon	188
10. Kina	217
11. Augoeides	245

12. Pet Ve	272
13. Severna Afrika	302

ČETVRTI DEO: SUDBINA

14. Stavovi	333
15. Knjiga zakona	365
Dodatak I	407
Dodatak II	410

PREDGOVOR

Postoji vreme za ćutanje ali postoji i vreme kada neke stvari moraju da se kažu. Što se mene tiče, vreme je da podignem svoj glas u odbranu dela Alistera Kroulija. On je bio jedan od najvećih mistika svih vremena, mada veoma komplikovana i kontroverzna ličnost.

Njegova ličnost i delo suviše dugo su trpeli pogrešno tumačenje i satanizaciju od strane dezinformisanih biografa. Konačno je vreme da se stvari postave na svoje pravo mesto. Ovo se mora uraditi, ne samo iz poštovanja prema njemu kao čoveku, nego, što je još bitnije, zbog snažnog uticaja koji je izvršio na hiljade čitalaca, a sada je već izvesno da će se njegov uticaj nastaviti i u budućnosti.

Džon Sajmonds (*John Symonds*), njegov glavni biograf, u svojoj knjizi sa krajnjim prezirom nastoji da na svaki način obezvredi Kroulijevu ličnost i delo. Takav neprijateljski stav negativno utiče na objektivnost samog biografskog prikaza. Njegova knjiga „Velika divlja zver“ mogla bi da bude odličan prikaz, s obzirom na to da je na raspolaganju imao masu autentičnih dnevnika i do sada neobjavljenog materijala. S obzirom da ga je Krouli naimenovao za izvršitelja svoje literarne zaostavštine, Sajmondsu se pružila jedinstvena prilika da jednom za svagda postavi stvari na svoje mesto. Njegove lične predrasude su, međutim, učinile svoje. Sajmondsovo pisanje je stoga cinično, bez trunke uvida, lišeno i najmanjeg traga simpatije.

„Krouli nije bio veliki pesnik“, piše on, „mada je napisao par dobrih poema... ono što preteže u njegovom delu je neiskrenost.“ On nastavlja sa tvrdnjom kako „u većini njegovih stihova retko susrećemo tonove koji su rezultat predavanja poetskom trenutku; umesto toga, on uglavnom usmerava svoj talenat prema sopstvenim okultnim interesovanjima i ličnim opsesijama koji nemaju šta da traže u istinskoj poeziji.“¹

Čarls R. Kemel (*Charles R. Cammell*) misli drugačije. Njegova knjiga „Alistar Krouli, čovek, mag, pesnik“ je delo koje ima daleko toga više da ka-

že. Upućujući na tri toma „Sabranih dela“, kao jedno od najranijih Krouljevih izdanja, on piše: „Ova dela su većinom poetska i sadrže masu poezije kojoj po raznovrsnosti, svestranosti, stepenu nadahnuća, tematici i poetskom maniru, apsolutno nema premca u literaturi našeg doba.“² On je takođe ponudio verniji prikaz Kroulija kao mistika mada je u njegovoj, inače finoj prezentaciji, granica oštro povučena preteranim moralisanjem, što predstavlja, u stvari, samo puko ponavljanje dobro poznatih činjenica o Krouliju. Kada bi ovaj materijal mogao da se iskombinuje sa onim što je napisao Sajmonds, možda bi se dobila jasnija predstava o Kroulijevoj složenoj ličnosti i njegovom stvaralačkom geniju.

On zacemento nije bio pesnik za podsmevanje, jer da jeste ne bi napisao ove stihove u „Svetskoj tragediji“:

Počuj onda! Uz pomoć Abrasaksa! Prepreka
što sputava zvezdu nekretnicu
je pala-Io! Asar!
Moj duh obavijen vetrom svetlosti;
Uzleće na krilima noći,
A kroz divna tamna pera
Presijavaju se srebrne mesečeve zrake
Sve ritmu našeg leta
Dok probijamo granice svemira.
Vreme je palo poput kamena sa zvezde:
Svemir je kaos srušenih prepreka:
Biće je uronilo u divlju poplavu krvi
Koja besni, zviždi i peni.
Gle! Ja sam mrtav!
Napustio sam, najzad, svet čula.
Nisam. A ipak jesam, kao što nikada nisam bio,
Jedna kap u sferi topljenog stakla
Čije zračenje menja, preobraća i odeva
Beskonačnu dušu u konačne oblike.
Postoji svetlost, postoji život, postoji ljubav, postoji osećaj.
Iznad govora, iznad pesme, iznad svega što oko vidi.
Postoji čudo neviđeno, sunce svih sunaca,
U kojem mnoštvo stopljeno je u jedno
Uzavrelo od strasti; Jedno od njih dospelo je
Do visina svoje duše,
I njegov smeh se prepliće
Sa kometama čija pera su galaksije
Što nalik su na vetrove nedostupnih mora noći.

Ili, mistik koji je sa toliko osećajnosti napisao u „Liber lapis lazuliju“:

Očekujem te u snu i na javi. Ne prizivam te više; jer Ti si u meni, o Ti što me stvori čudesnim instrumentom ugođenim prema tvom zanosu. Sećam se određenog svetog dana na izmaku godine. U smiraj Ozirisove Ravnodnevnicke, kada sam te prvi put ugledao; kada je prvi strašan ishod bio izvojevan; kada je onaj sa glavom Ibisa čarolijom smaknuo veo razdora. Poput mladane device, sećam se Tvog prvog poljupca. Na tavnim bogazama ne beše nikog drugog; Samo Tvoji poljupci zanevek ostaju.

Ili ponovo u „Knjizi srca obavijenog zmijom“:

Avaj, avaj! reče pisar. Ko će me povesti do viđenja Zanosa mog majstora? Telo i duša su bolno iznureni i san se lagano navlači na ove očne kapke; pa ipak uvek postoji izvesnost ekstaze, nepoznate a ipak poznate po tome što je izvesna. O Gospode, budi moj pomagač, i povedi me do blaženstva Voljenog. Čitavog dana ja uživam u Tvojim pesmi. Nema drugog dana ili noći osim ovog.

Pesnik-mistik koji je mogao da napiše sledeće u *Aha* je sigurno neko na koga se mora ozbiljno računati:

Baš tako. Jedan Uzvišeni postoji
Koga sam spoznao.
Povučen unutar zavesa zore
Boravi taj skriveni. Gle! On je
Rumenilo, povetarac, pesma, poljubac,
Ružičasti plam Ljubavi,
Njegove oči plave, kvintesencija svih neba,
Njegova kosa najfinije tkanje
Bledozlatna poput jasmína,
Ljupkija od sveg žita Raja.
O, neprozirnih voda vrela njegove su oči!
I u njemu tako duboka Ljubav
Da adept ponesen ushitom
Umire na tim ustima,
na tom blistavom biseru rose
što je zaostala u granama Dana.
....
Da imam milion pesama
I svaka pesma milion reči,
I svaka reč milion značenja,
Ne bih mogao prebrojati hor
divnih ptica Divote,
Niti prikupiti sve sićušne deliće
Ove velike žetve zadovoljstva!
Zar nisi čuo reči prave?

Taj svet je zaista beskonačan...

U svojim lutanjima dospeo sam
Do jednog drevnog parka u plamenu
Vilinskim stopalima.
Još uvek obavijen ljubavlju
Uhvaćen plutam gore, u visinama
Plime postojanja. Veličanstveni vidik
Nepodnošljive svetlosti vascelog univerzuma
Što prepliće lavirint života i ljubavi
Raspukao se u meni.
Potom nekom divovskom voljom
Mojom ili nečijom drugom
Probijam se do još lepše vizije.
Sva svetlost sjurila se u besmrtnu noć,
Sveta koji je razoren
Otvaranjem Majstorovog Oka...

Njegova definicija poezije u predgovoru „Grada bogova“ potiče iz njegovih najdubljih životnih uverenja, i može se uporediti sa bilo kojim sličnim esejom:

Poezija je gejzir Nesvesnog.

Poezija je inteligentan muzički izraz Stvarnosti čije ogledalo je pojavni Univerzum.

Poezija je Hermes koji vodi „dušu“ Euridiku iz pomračine iluzije ka svetlosti Istine.

Živa poema mora pobuditi određeno magičko ushićenje-egzaltaciju u slušaocu ili čitaocu, nalik iskustvu „zaljublivanja na prvi pogled“ u neku ženu. Analiza i rasprava tu nije od pomoći, i može inhibirati reakciju, koja prevazilazi emocije i razum.

Primanje poeme, koja je magička inicijacija, ne trpi prekidanje...

„Zver“ Danijela P. Maniksa (*Daniel P. Mannix*) koja se prvo pojavila u jednom muškom sportskom magazinu predstavlja primer patetičnog plagijatorskog piskaranja, koje se u velikoj meri oslanja na Sajmondsovu biografiju, ali je takođe i dosta lošije. Ne bih ni pominjao ovu knjigu da se nije pojavila u proširanom izdanju, što znači da joj je tiraž sigurno nekoliko hiljada primeraka. Maniks uopšte ne razume čemu je Krouli težio, i očigledno poznaje njegovo pisanje iz druge ruke, što naravno nije dovoljno dobro ni za kritičko vrednovanje. Ako je on „vrhunski američki sportski novinar“, kao što piše na poleđini njegove knjige, onda je bolje da se latio pisanja o sportu.

Na 22. strani ove knjige, Maniks upućuje na moju malenkost na sledeći način: „Misterije Zlatne zore objavio je g. Izrael Regardije, nekadašnji sekretar Reda, a sada psiholog u Kaliforniji. Materijal obuhvata sedam debelih tomova i ja sam prelistao dobar deo toga.“

Samo u ovih par redaka on je napravio nekoliko ozbiljnih grešaka. Ja nikada nisam bio sekretar Zlatne Zore, niti sam imao bilo kakvu službu u tom Redu. Služio sam kao Kroulijev sekretar nekoliko godina, ali to se zbivalo jednu ili više generacija *nakon* što je on prekinuo svoje veze sa Redom. Niti sam ja psiholog *per se*, mada sam pohađao četiri godine kiropraktičkog treninga u Nju Jorku kao i više stotina kliničkih sati psihoanalitičkog treninga u Londonu, Nju Jorku i Los Angelesu. Najposle sam, u okviru svoje kiropraktičke profesije, krenuo sa sopstvenom psihoterapeutskom praksom koja se oslanjala na rad Vilhelma Rajha. Ove činjenice je Maniks mogao da proveri da je samo učinio najmanji napor u tom pravcu. I na kraju, moja knjiga „Zlatna zora“ objavljena je u četiri toma, a ne u sedam, kako on tvrdi.³

Prema tome, čini mi se da je, ako je Maniks u vezi mene napravio toliko grešaka u samo par redova, validnost njegovog mišljenja o Krouliju, koje je izrazio na preko sto strana, pod velikim znakom pitanja.

I na kraju, imamo još i Gilberta Hajeta (*Gilbert Highet*), radio komentatora koji je „privukao veliku pažnju publike proteklih nekoliko godina“, kako poručuje reklama na poleđini njegove knjige „Talenti i Geniji“ (*Talents and Geniuses*, New York, Meridian Books Inc., 1959). Tamo se, takođe, tvrdi da je „njegovo polje interesovanja vrlo široko i da je on dobar poznavalac mnogih oblasti, od Baha do zen budizma.“

Hajet nudi esej o Krouliju koji započinje prikazom „Čarobnjaka“ Somerset Moma (*Somerset Maugham*). Iz ovoga on zaključuje kako Krouli nije bio „prevarant“ kako su neki ljudi navedeni da veruju, već „neuspeh“. Suprotstavljajući se hrišćanstvu, koje je suštinski seksualno negativno, Krouli je želeo da uspostavi solarno-falusnu religiju (prikladna fraza pozajmljena iz Jungove „Psihologije nesvesnog“). On je imao na umu jedan vid obožavanja koje bi se korenilo u čovekovim najdubljim biološkim i spiritualnim potrebama. Hajet kaže da ova vrsta religije očito nije uspevala da se u bilo kojoj meri raširi - izvođeci iz toga zaključak da Krouli nije uspeo.

Površno gledano, ovaj komentar je validan. Ipak, valja se prisetiti da ni propovedanje Jevanđelja u početku nije obećavalo veći uspeh. Štaviše, neki naučnici se pitaju da li je ono ikada zaista uspevalo da učini išta više osim beznačajnog uticaja na svakodnevne živote većine ljudi. Stoleća nasilja i krvoprolića bila su potrebna da bi se mase preobratile u hrišćanstvo. Krouli je mrtav tek nekoliko decenija. Ko može da proceni koliko stotina ili čak hiljada

ljudi je na ovaj ili onaj način pod uticajem onoga što je on pisao? Ne postoji solarno-falusna crkva da širi njegovo jevanđelje. Ali nije nemoguće da će vremenom i do toga doći. Događale su se i čudnije stvari!

Hajet zatim nastavlja sa svojim iracionalnim kriticismom Kroulija tvrdeći da je on „neuspeh... ostavio je za sobom gomilu loše poezije, beznačajne proze i amaterskih crteža i slika“.

Ako je to sve za Hajeta beznačajno, onda to samo dokazuje koliko je on opterećen predrasudama. U kasnijem eseju o zenu, on je u stanju da istražuje predmet sa nešto empatije i uvida, ali Krouliju se ne usuđuje da priđe bez sumnjičavosti i možda ljubomore, verovatno zato što je Krouli bio daleko veći pisac.

„On se nije bavio ozbiljnim izučavanjem“, arogantno ustvrđuje Hajet, „već je više voleo da priziva vizije i predskazanja iz svog nesvesnog, što svako može da uradi.“

Pretpostavljam da je ovo ista vrsta zlobnog kriticisma koji je nekad bio uperen prema Viljemu Blejku, čija poezija, vizije i apokaliptično pisanje sada zauzimaju vrh engleske literature - i zato predviđam da će tek doći vreme da veći deo Kroulijevog stvaralaštva bude priznat. Da je Hajet upoznat sa nekim sastojcima sopstvenog Nesvesnog, to bi ga spasilo bruke da iznosi činjenice koje u krajnjoj analizi nanose njemu samom najveću štetu. Ako iko uopšte može po sopstvenoj volji da priziva vizije i predskazanja iz ličnih dubina, kako Hajet kaže, mogu samo da kažem da se to kosi sa mojim višedecenijskim profesionalnim iskustvom. Većina ljudi je odsečena od svojih korena u nesvesnoj psihi.

Zbog ovih i drugih razloga, odlučio sam, dakle, da preispitam život ovog literarnog i mističnog genija iz svetla mog ličnog iskustva i razumevanja i da utvrdim je li moguće razmrsiti neke zamršenosti koje su karakterisale Kroulijevu ličnost. Postoje neki jasni i toliko očigledni uticaji na njega da mi na-prosto nije jasno zašto se niko nije ozbiljnije pozabavio njima. To možda ne objašnjava njegovu ličnost u potpunosti-ništa više nego što je moguće objasniti bilo čiju ličnost, uprkos psihoanalitičkim nastojanjima. Ali možda se neki od njegovih dubokih, skrivenih motiva mogu osvetliti i secirati tako da možemo sagledati na koji način su uticali na njega. Neki od njih su jasni, i upravo takve imam nameru da istražim i opišem na narednim stranicama, jer nam to može dosta pomoći da shvatimo kakav je uistinu bio. Jer, bio je to čovek koji je besmrtno pisao. Zbog toga se njegovo pisanje mora sačuvati. Možda će se na kraju pokazati da je ono što je on uradio i napisao od vitalnog značaja za sve nas. Neozbiljnost i cinizam nisu od koristi ni njemu ni nama. Nešto više od toga potrebno je da bi se otkrili ciljevi ka kojima svi mi stremimo.

NAPOMENE

1. *The Great Beast*, John Symonds, Rider & Co, London, 1951, str. 35.
2. *Aleister Crowley, the Man, the Mage, the Poet*, Charles R. Cammel. London, Richard Press, 1951, str.1
3. Sada ponovo objavljeno kao revidirano i prošireno izdanje, u dva toma, od strane LLeWellyn Publications, St. Paul, 1969.

PRVI DEO: ČOVEK

Ipak svetija od svih Ovih za mene je
LAJLA, noć i dan; zbog Nje hulim na konačno
jednako kao i na beskonačno.
Stoga ne pišite FRATER PERDURABO nego
Đavolak Krouli u njegovom Imenu...
A ko će znati ko je Krouli,
A ko FRATER PERDURABO?

Knjiga laži

Stanica je bila bučna i prilično sumorna. Ništa od veličanstvenosti pseudokatedralnog tipa, kojom odiše stanica u Pensilvaniji ili Glavna stanica u Njujorku. Jutro usred oktobra beše hladno i sivo kada sam silazio sa šinobusa na stanici Sen Lazar, kojim sam se direktno prevezao, nakon što sam se iskrcao iz parobroda. Čitavim putem od Šerbura, u okružju francuskih glasova i stranih zvukova koje sam jedva razaznavao, pitao sam se kako će izgledati taj trenutak. Hladnoća i vlaga u tmurnoj zgradi izazivala je u mojim mišićima blago podrhtavanje, svuda po telu, mada je tome u velikoj meri doprinosila i uznemirenost, uporedo sa izvesnom dozom uzbuđenja. Tragajući po platformi za poznatim licem, zaustavih se načas kraj prtljaga, koje su nosači vredno i uz galamu slagali u gomilu.

„Čini što ti je volja neka bude sav zakon.“

Ovo je bilo izgovoreno na prilično britanski način, visokim i donekle nerazgovetnim glasom, ali strogo u kokni maniru, kao što beše ustvrdio Kolder Maršal (*Calder Marshall*). Tada mi sinu, pa naravno da mi je ta fraza bila više nego bliska. Tačno sa moje desne strane iskrsla je stasita, dosta krupna figura čoveka, u plavo-sivom škotskom tvidu, sa čakširama do ispod kolena. Kapa od istog materijala ležala je vrlo konzervativno na povelikoj glavi. Oči, premda sitne, svetlucale su zadovoljno nad tamnim kesicama podočnjaka. Lagani smešak poigravao je na uglovima malenih usana. Stisak šake, koji je usledio, nije bio tako snažan; nije bio ni moj, za tu priliku. Bio sam vrlo uznemiren, uprkos nesumnjivom zadovoljstvu što se nađoh licem u lice sa Alisterom Kroulijem, prvi put u svom životu. Nekoliko meseci ranije poslao sam mu fotografiju. Sa fotografije u Ekvinoksu znao sam kako on izgleda. Nisam ga nikako mogao pronaći.

Evo nas u Parizu, nakon prepiske koja se protegla više od dve godine. On me je pozvao da dođem u Evropu kako bih bio njegov sekretar i ujedno studirao s njim. Osećao sam se polaskanim. Sve je to ličilo na san, san koji mi se činio neostvarivim. Ali, evo baš tu, na toj prašnjoj stanici, godine 1928, ostvarilo se ono što sam tako gorljivo želeo i snevao. Ta, zar ga nisam upravo čuo, njega kako me pozdravlja telemitskom lozinkom „Čini što ti je volja neka bude sav zakon”?

Ni u jednom jedinom smislu te reči to nije bio san. Kako se sve to dogodilo jeste čitava jedna priča. Negde u toku 1925. ili 1926. godine, prisustvovao sam izvesnom skupu u Vašingtonu, gde sam imao priliku da slušam nekog advokata kako čita delove iz Kroulijeve „Knjige IV”, baš iz prvog dela knjige – u kome se govori o praksama joge.¹ Do tada sam bio delimično upoznat sa klasičnim tekstovima o tom predmetu, i shodno tome u relativno dobroj poziciji da razumem ponešto od Kroulijevog jedinstvenog pogleda na svet.

Ponukan time, napisao sam Krouliju pismo, sam Bog zna o čemu, adresovano na nekog od njegovih izdavača. Većina njih više nije bila u poslu. Meseci su prolazili bez ikakvog odgovora. Za to vreme, čitavu stvar sam već smetnuo s uma.

Mnogo preče stvari su u to vreme plenile moju pažnju. Zaputio sam se u Filadelfiju nameran da tamo pohađam jedan od umetničkih fakulteta, u nadi da preda mnogom leži blistava umetnička karijera, vršeći temeljne pripreme za to. Tada, sa velikim zakašnjenjem, stiglo je očekivano pismo od Kroulija. Bilo je kratko, ali ljubazno. Poručio mi je da uspostavljam kontakt sa njegovim agentom u Njujorku.

Brže-bolje sam otposlao pismo, što je u kratkom roku rezultovalo pozivom da se sastanem sa Karlom Germerom (*Carl Germer*), u Njujorku. Nije prošlo ni par dana, a već sam jednog vikenda bio u vozu koji je hitao u veliki grad, gde sam proveo dan u prijatnom druženju sa Germerom. Bio je to naočit Nemač, bivši oficir u starom Vermahtu. Njegovo oduševljenje Kroulijem bilo je beskrajno i nadasve zarazno. Jedan od ishoda ove rane posete beše taj da mi je prodao komplet „Ekvinoksa”, zajedno sa dva ili tri druga, retka Kroulijeva naslova. U narednim mesecima, te knjige i udžbenici bili su mi jedina uteha. Germer i ja smo se sastajali, s vremena na vreme, u Njujorku ili Vašingtonu, vodeći rasprave o Velikom Delu i Kroulijevoj povezanosti s njim. Čitanje tih knjiga omogućilo mi je da postanem svestan činjenice da je Veliko Delo zapravo poniranje u samog sebe, zadatak koji dovodi do jedne korenite promene u ljudskom biću.

Karl mi se svideo; vremenom smo postali jako dobri prijatelji. Na kraju je Karl postao moja veza sa Kroulijem. Od mnogih niti što behu upletene

u komplikovano klupko događaja i okolnosti koje su me privukle Krouliju, Germerov uticaj valja zapaziti kao jedan od najbitnijih.

Te noći, u oktobru 1928. godine, kada sam se spremao za put prekooceanskim brodom iz Njujorka za Pariz, proveo sam ugodno večer u jednom sjajnom njujorškom restoranu. Bili su prisutni Karl Germer i Kora Iton (*Cora Eaton*), koja je kasnije postala njegova supruga, Doroti Olsen (*Dorothy Olsen*) (bivša Kroulijeva ljubavnica), moja sestra i ja. To večer je proteklo u jednom zaista slavljeničkom tonu. Svi su uživali u dobroj večeri, dobrom vinu i dobrom razgovoru, izuzev moje sestre, koja se ponašala kao neka mokra krpa. No, u tom trenutku zaista ništa nije moglo da pomuti moje raspoloženje; jer, bila je to proslava mog suočenja sa sudbinom.

Sve to je munjevito promicalo mojim umom, dok sam ga posmatrao. Hitro i neusiljeno, Krouli mi pomože da skupim sav moj prtljag. Dalje je sve proćicalo bez ikakvih problema; u Šerburu su me ocarinili. Taksu nas je uskoro odveo do njegovog apartmana, gde smo popili kafu. Dok smo razgovarali, on ju je kuvao u nevelikom staklenom aparatu (dosta slično nečem što bi mogli nazvati sileks aparat za kafu), koji se zagrevao sićušnom špiritusnom lampom. Nikada ranije nisam video tako nešto; bio sam impresioniran. Impresioniran time kao i svim ostalim. Nekih četiri ili pet meseci kasnije, i policijski inspektor bio je takođe impresioniran, umislivši da se radi o nekakvoj paklenoj mašini za destilisanje droga. Ipak, sve što je taj aparat kuvao bila je kafa, i to jaka i crna kafa. I tako smo pričali – i pričali, bez kraja.

Nikada nisam primetio, ni tada ni bilo kada tokom narednih nekoliko godina koje sam proveo sa njim da ima, kako su neki pojedinci tvrdili, 'hipnotičke oči'. Bile su to tople oči, male, ali ljupke i živahne – koje su ponekad fiksirale, kao da na taj način prodiru u samu srž materije – ali teško da se može reći da su bile hipnotičke u bilo kom smislu reči. Oni koji su se žalili da su njegove oči bile hipnotičke verovatno su projektovali vlastite psihološke probleme na njega. Nesumnjivo da je svako u društvu s njim osećao kako se nalazi suočen licem u lice sa autoritetom – ali to je opet bilo nešto sasvim drugo. Radilo se, zapravo, o jednoj od najistaknutijih odlika njegove ličnosti, da prodorno zrači, čak i u prilikama kada je bio najopušteniji i kada se odmarao.

Nisam mogao da se otmem utisku kako sam potpuno izložen njegovom skeniranju. Sada mislim da je to bio moj vlastiti doživljaj koji sam projektovao na njega. No, u to vreme nisam imao nikakvo psihoanalitičko obrazovanje; nisam bio navršio ni dvadeset prvu. U tom uzrastu, svako bi sebi dopustio naivnost; projekcije su u tom dobu sasvim prirodna stvar. Osećao sam kako me razgovor s njim potpuno razgolićuje i kako sam u potpunosti prepušten

njegovim rukama. Nikada nije zloupotrebio to moje poverenje – sve dok, nekoliko godina kasnije, naš odnos nije doživeo iznenadan krah.

Dogodilo se to otprilike u doba kada se Mendrejk Pres (*Mandrake Press*) nalazio pred gašenjem u Londonu, prekidajući tako izdavački program koji je u početku nagoveštavao veliki uspeh. Nakon tog debakla, 1931. godine, mi smo se jednostavno razišli. On je bio negde u Evropi, sa svojom ljubljenu, a ja sam se preselio u London, privremeno služeći kao sekretar Tomasa Berka (*Thomas Burke*), pisca romana i kratkih priča, prema kome sam gajio najprisnija osećanja, najdublje poštovanje i zahvalnost.

U vreme kada smo se rastali, izučavao sam misticizam u svim njegovim fazama, granama i varijacijama. Neki od katoličkih mistika, posebno sveti Franja Asiški, pobudili su u meni ogromno interesovanje. Tako sam gutao neiscrpnu literaturu koja postoji o svetom Franji. Jedna od mojih najdražih prijateljica, Kler Kameron (*Claire Cameron*), koja je napisala dosta nežnih, ljubavnih dela, uključujući i „Zelena polja Engleske” (*Green Fields of England*), poetsku topografiju engleske prirode, koju sam upravo preko nje upoznao, dala mi je kompliment, primetivši da sveti Franja i ja imamo mnogo toga zajedničkog. U svojoj mladalaškoj taštini, bio sam time vrlo polaskan. Kada me je oslovljavala Frensis (Franja), to je pogađalo u samu u srž mog bića, pa sam docnije bez mnogo premisslanja usvojio to ime.

Četiri ili pet godina kasnije, nakon mog iskustva sa Zlatnom Zorom i obimnom frejdovskom analizom (i za jedno i za drugo mogu reći, u svojoj poniznosti i skromnosti – Bogu hvala!), vratio sam se nazad u Sjedinjene Države. Povratak je bio praćen uzdahom olakšanja, pogotovo kada sam uplovljavao u njujoršku luku, nakon divljih oluja i nemira proteklih iscrpljujućih godina, godina inicijacije, muka i, nadao sam se tome, razvoja. Beše to veoma ugodan osećaj, ostaviti za sobom oblasti gde su trvenja sasvim očekivana i neminovna.

Odmah sam poslao Krouliju jedno ljubazno pisamce, prilažući uz njega, mislim, primerak svoje nedavno objavljene knjige. Dve prethodne knjige posvetio sam njemu. Nakon izvesnog vremena, stigao je odgovor. U pismu se šalio na moj račun istovremeno me prekorevajući, začinivši sve to nekakvim antisemitskim podrugivanjem koje je imalo veze sa mojim usvajanjem imena Fransis, da bi me na kraju još posprudno nazvao „Frenk”. Nisam mogao tek tako da pređem preko takve pošalice. Bilo bi mudrije da sam prihvatio njegov prekor – i da sam pustio da čitava ta stvar padne u zaborav, gde joj je i bilo mesto. Njegove sprudnje pogodile su me u najtananiji živac. U to vreme, među najslabijim crtama mog karaktera isticala se preosetljivost na kritiku, opravdanu ili neopravdanu. Ova crta još uvek je prisutna kod mene, iako je dugotrajnom analizom u značajnoj meri korigovana. No, tih dana sam bio

mного bandoglaviji nego što sam sada, tako da sam mu uzvratio istom merom. Mada nisam sačuvao kopiju pisma koje sam mu napisao, u mom sećanju još živi glupi uvod te moje ogorčene replike.

Podsetiću čitaoca da je njegovo kršteno ime bilo Edvard Aleksander Krouli. U njegovim kasnim tinejdžerskim ili ranim dvadesetim godinama, nakon čitanja Šelija, koga je zavoleo, prestao je da koristi svoje hrišćansko ime, osim u zvanične svrhe, i prihvatio za svakodnevnu upotrebu ime Alister. Znajući to, oslovio sam ga podrugljivo ženskom varijantom njegovog imena, u nameri da ga duboko pogodim. Očigledno i jesam!

„Draga Alisa,

Ti si zaista jedna podla kurva!...” itd.

Nikada mi nije oprostio tu uvredu. Nije bilo direktnog odgovora. Sa mnom je bio potpuno raščistio. Ipak, par nedelja kasnije, neki od mojih prijatelja i dopisnika, uključujući i mnoge ljude koje nisam poznao, ali su znali za mene preko mojih knjiga, primili su anonimno pismo. Najgore mane i crte moje ličnosti, onako kako ih je opazio Krouli, bile su prikazane na najprostačkiji mogući način, nadugačko i naširoko. Krouli je ponovo napao! I to na njegov vlastiti, neuporedivi način – kroz projekciju sopstvenog karaktera.

Ovo anonimno pismo kružilo je uzduž i popreko tokom te jeseni 1937. godine. Nedavno (1969. godine) je to pismo odnekud opet izronilo na svetlost dana, noseći na sebi poštanski žig Barstova, Kalifornija, poslato od strane nekog nepoznatog ličnog neprijatelja. U nameri da ovog i ostale karakterne ubice lišim svake dodatne municije, kao i da proteram duha kojeg oni misle da mogu prizvati u svakom trenutku, odlučio sam da ovde u celosti obelodanim Kroulijevo prostačko pismo. Tada će valjda biti jasno zbog čega sam toliko godina boravio u tišini, potpuno odsečen od okultnih kretanja, nakon čega sam odlučio da ipak pomognem Krouliju jednom razumnom biografijom, što on, na pravdi Boga, i zaslužuje. Ne bi valjalo propustiti ovu priliku, i dopustiti da svet poveruje kako su Sajmondsove grozne pisanije istinite.

„Izrael Regudi je rođen u okolini Majl End Rouda, jednom od najgorih krajeva Londona.

Te činjenice on je bio smrtno svestan, pa su stid i osećaj niže vrednosti usled nepovoljnih rasnih i socijalnih okolnosti zagorčavali njegov život od samog početka.

‘Regardije’ je gruba greška počinjena od strane narednika u Vašingtonu, koja se pojavila prilikom upisa njegovog brata u redove armije Sjedinjenih Država. Regudi je prihvatio ovu grešku, budući da je zvučala manje jevrejski. „Fransis”, ime koje je sada usvojio, verovatno je potpuno izmišljeno.

Negde oko 1924. godine on je počeo da proučava delo Alistera Kroulija i da se dopisuje s njim. Uputio je tako uverljivu molbu da mu je potonji džentlmen platio put iz Amerike i prihvatio ga kao šegrta Magike.

Osim kompleksa inferiornosti, otkriveno je da pati od jake hronične konstipacije, tako da su preduzete mere kako bi se izleo od toga, kao i od okorele navike onanisanja.

Izlečenje je u potonjem slučaju bilo uspešno, ali je Regudi zloupotrebio svoju novostečenu slobodu, vucarajući se po železničkim stanicama, gde je i zaradio tvrdokornu gonoreju.

Gospodin Krouli mu je pružio stan, hranu i odeću preko dve godine, budući voljan da mu pronađe dobar posao knjigovođe i sekretara u jednoj izdavačkoj firmi.

Regudi je izdao, opljačkao i uvredio svog dobročinitelja.

Tokom narednih godina njegov život beše prilično opskuran, ali pretpostavlja se da je najveći deo vremena lutao zapadnim delom Engleske kao skitnica, prema jednim izvorima, živeći od milostinje nekolicine starijih žena; prema drugim, nekih opskurnih religioznih redova.

Njegovo poznavanje Kabale i Magike pomoglo mu je da se dodvori gospođi Dajon Forčn (*Dion Fortune*), koja ga je izbavila iz bede i pomogla na sve moguće načine.

On je izdao, opljačkao i uvredio svoju dobročiniteljku.

Pošto je sada malo stao na svoje noge, mogao je da se kreće slobodnije, pa mu je ubrzo pošlo za rukom da se ulagivanjem približi izvesnoj sredovečnoj dami koja se bavila raznim vrstama „isceljivanja“, putem masaže i drugih pomagala. Tako da se prebacio na ovaj oblik ljudske aktivnosti, na taj način zgrnuvši znatne količine novca. I onda mu je lako pošlo za rukom da izda, opljačka i uvredi svoju dobročiniteljku, pređe u Ameriku i tamo otpočne vlastiti šarlatanski posao.

Trebalo mi je puno vremena da mu oprostim za ovaj odvratni komadić samoprojekcije. Tek tokom poslednjih par godina, moje divljenje prema njemu kao velikom mistiku uspelo je da nadvlada svu moju srdžbu i ogorčenost, i pomogne mi da odbacim svoj prezir prema njemu kao opakom, ništavnom, pakosnom skotu, kakav je povremeno znao da bude na nivou praktičnih ljudskih odnosa. Upravo ta promena u mom umu omogućila mi je da konačno započnem ovu knjigu.

Ali, ova anegdota i objavljivanje tog skarednog pisma koje je postalo kultno zahvaljujući njegovoj anonimnosti, ukazuje na barem nekoliko stvari. Kadgod

bi poželeo da nekoga napadne, on bi stao da ga opisuje pomoću sopstvenih karakternih crta. Koliko god da je loše Sajmonds iskarikirao originalni materijal, ovu činjenicu je veoma dobro primetio. Budući da je i sam isuviše često za života bio žrtva klevete, Krouliju je bila prilično bliska tehnika gaženja ličnosti i pljuvanja po drugima.

Drugo, očigledno je da s njim nije bilo šale. Godine koje je proveo dovijajući se kako zna i ume, kao avanturista, doprinele su tome da odbaci sve beskorisne psihološke slojeve – i on je umeo da igra veoma prljavo. Nije isključeno da ima osnova u pričama o nekim njegovim ludačkim ispadima, koji su ga doveli u prilično nezgodan položaj.

Na jednoj od prethodnih strana sam pominjao posetu inspektora francuske državne bezbednosti. Postoji čitava priča o tome, i verujem da sam ja danas jedina živa osoba koja je u stanju da istinito posvedoči o tome šta se dogodilo.

Da bih se pridružio Krouliju u Parizu, trebalo je da dobijem pasoš od američkog državnog sekretarijata kao i vizu od francuskog konzula u Vašingtonu, gde sam u to vreme živeo. Još uvek nisam bio navršio dvadeset prvu godinu života, pa sam tako bio po zakonu maloletan. Shodno tome, moj otac je trebalo da dâ pismenu saglasnost za oba ova diplomatska instrumenta putovanja. U međuvremenu, roditeljima nisam govorio ništa o Krouliju, a kamoli o mojim interesovanjima za misticizam. Pošto sam u to vreme pohađao visoku umetničku školu, rekao sam im jednostavno da sam dobio poziv da studiram slikarstvo kod nekog engleskog slikara u Parizu. Sa ovakvim objašnjenjem, oni su se složili oko mog odlaska, dajući mi potrebna dokumenta za dobijanje pasoša.

Međutim, nije mi se dalo da im objašnjavam svaki korak koji je valjalo preduzeti u tom pravcu. Tako da sam, kada je došlo vreme da se dobije francuska viza, sam otkucao pismo umesto oca i dodao njegov potpis. Drugim rečima, počinio sam krivično delo; prvo sam slagao, a onda sam povrhu svega falsifikovao njegov potpis.

O tome tada uopšte nisam razmišljao. Bio sam jezuita po svom intelektualnom opredeljenju; cilj je opravdavao sredstva. Sredio sam pasoš i vizu, i sve je bilo spremno da se otisnem u inostranstvo, gde je valjalo da se nađem oči u oči sa sudbinom.

Dok se sve ovo dešavalo, jedna od mojih sestara (koju ću, za potrebe ove priče, nazvati g-đa Njuškalo, budući da je ovo ime odlično opisuje) letimično je pregledala moj komplet „Ekvinoksa“. Tamo je pročitala, bez imalo razumevanja, Kroulijev briljantni esej „Osnaženi zanos“. U njemu je opisana inkvokacija Dionisa, Afrodite i Apolona, što je on preveo običnim jezikom kao

obožavanje vina, žena i pesme, a takođe je, između ostalog, pisalo i o seksu. Za njen puritanski um to je bilo krajnje užasavajuće.

Ona je imala ono što bih sada mogao opisati kao jaku anksioznu histeriju. Veći deo vremena bila je emotivno i fizički bolesna, a njena neuroza ju je postepeno dovela do otkrića sveta dijete, ishrane i zdravlja. Da je svom psihičkom zdravlju pridavala toliko pažnje koliko kalorijama, proteinima i vitaminima, svi bismo bili u boljoj materijalnoj situaciji. Njena tobožnja čednost takođe je sebi nalazila moralnu podršku u ekstremnim krilima religioznih zajednica, gde je seks bio anatema. Živote drugih ljudi ona je učinila svojim privatnim biznisom, što je dovodilo do blagog užasa u odnosima sa ostatkom porodice.

Našavši se izvan sebe od šoka koji je prouzrokovalo otkriće Kroulijevih tekstova o seksu napisanih na njegov neponovljivi način, ona je postala zaražena onim što Vilhelm Rajh naziva emocionalnom kugom. Svojim osobenim duhovitim stilom, Krouli je drugde bio napisao da nema jasnog razmišljanja o predmetu seksa, uzdržavanja i erotologije sve dok se takav predmet jasno ne shvati „samo kao jedna od grana atletike.“ On je prilično pragmatično napisao: „neka student sam odluči koji oblik života i koji moralni kodeks će najmanje moći da uznemiri njegov um... To je čisto praktičan kodeks, bez ikakve vrednosti sam po sebi.“ Međutim, ovakvi racionalni pristupi nisu imali nikakvog značaja za nju.

Kako je njena pohota još više bila raspaljena skorašnjom klevetom na račun Kroulija u Sandej Herstu, ona je imala samo jedan izlaz. Arogantno, ne konsultujući ni mene ni bilo koga drugog, odmarširala je do francuskog konzula da ga zamoli da mi ne izda vizu za Francusku. Tamo joj je rečeno da je viza već odobrena, i da više ništa ne može da se uradi. Po svoj prilici je francuskom konzulu tada podrobno iznela priču o Krouliju, obavijenu tamnom koprenom svoje histerije, i to mora da je zvučalo zaista jezivo. Francuski konzul je obećao da će proslediti čitavu stvar u Pariz radi istrage.

Tako se dogodilo da je, nekih tri ili četiri meseca nakon što sam stigao u Pariz, inspektor došao da vidi kakva vrsta opakog čudovišta se krije u tom čoveku Krouliju. Zlokobna naprava za gotovljenje kafe očito ga je podstakla da preduzme detaljniju istragu. U daljem sledu istrage, on je iskopao hrpu podataka koji su se temeljili na perverznom žurnalizmu tipa Horacija dupelisa Vilijama Randolfa Hersta, kao i činjenicu da je pet godina ranije Musolini Kroulija proterao iz Italije, iz čisto političkih razloga. Takođe je otkrio da je negde oko 1917. godine Krouli napisao u Americi nešto što je delovalo kao pronemačka propaganda. To je fascinantna priča sama po sebi, koju je veoma dobro opisao P.R. Stivensen (*Stephensen*) u svojoj biografiji „Legenda

o Alisteru Krouliju“.² Kasnije je otkriveno da je Krouli, barem formalno, bio britanski vođa Ordo Templi Orijentisa, nemačkog rozenkrojcerskog društva. Moguće je da francuska služba državne bezbednosti nije prepoznala razliku između okultne i političke organizacije, usled čega se došlo do idiotskog zaključka da je Krouli zapravo plaćeni nemački špijun.

U međuvremenu, treba izvestiti o druga dva manja događaja. Neposredno pred moj dolazak, Krouli je obavestio policiju da je Miroslava, bivša ljubavnica, ukrala od njega izvesnu količinu novca. Nekoliko nedelja nakon mog dolaska u Pariz, našao sam se u ulozi nosioca pisma koje je Krouli napisao upravi policije sa sedištem u 16-om arondismanu, prijavljujući da je sve to bila greška, da je našao novac i da čitava istraga treba smesta da bude obustavljena, prilažući uz to molbu za izdavanje lične karte njegovom sekretaru, donosiocu ove poruke, tj. mojoj malenkosti. Moje ograničeno srednjoškolsko znanje francuskog jezika bilo je sasvim neadekvatno da bih mogao da se nosim u razgovoru sa uglavnom nezainteresovanim policijskim službenikom, stoga je pitanje moje registracije propalo i svelo se na ništa.

Kada je ta stvar sa službom državne bezbednosti najzad došla na red, šest meseci nakon mog odlaska iz Sjedinjenih Država, ona je dovedena do tačke ključanja zahvaljujući pritužbama od strane čoveka zaduženog za javno predstavljanje, kojeg je Krouli bio otpustio, i đavolsko klupko je počelo da se odmotava. U martu je Krouliju uskraćena viza, uz optužbu da je nemački špijun i narkomanski zavisnik, kao i njegovoj aktuelnoj ljubavnici Mari de Miramar, koja je kasnije postala njegova žena, a najposle i meni, kako zbog toga što sam se družio s njim tako i zbog toga što nisam posedovao valjane isprave. Krouli se poneo praktično pa je naprasno oboleo, što mu je omogućilo da ostane u Parizu i podrobno ispita čitavu stvar, dok smo de Miramar i ja smesta proterani iz zemlje. Nije nam bilo dozvoljeno da se iskrčamo u Englesku (uprkos činjenici da sam bio rođen u Londonu). Kao Kroulijevi saradnici, smatrani smo „nepoželjnim neprijateljima“ i vraćeni smo natrag kanalskim parobrodom. Konačno smo završili u Briselu, gde smo ostali da sačekamo Kroulijev povratak.

Ovaj progon je u meni podgrejao osećaj krivice budući da sam se osećao kao saučesnik u čitavoj stvari. U tim godinama patio sam od preteranog osećaja krivice, pa mi je bilo užasno krivo zbog čitave stvari, kao da sam počinio ne znam kakav zločin. Moja emotivna patnja u to doba bila je skoro nepodnošljiva. Srećan sam što sam sada konačno u stanju da pišem o svemu tome. Sve to mi ujedno pruža priliku da ovu glupost u potpunosti obznanim, da stavim na papir istinite činjenice koje se odnose na Kroulijevo proterivanje iz Pariza.